

OBSAH

Předmluva	13
Historický přehled ženského lékařství (prof. Dr. M. Matoušek)	15

I. DÍL

Normální anatomie a fyziologie ženy

I. Topografická anatomie ženských pohlavních orgánů a jejich okolí (prof. Dr. Jiří Trapl)	29
1. Kostěná pánev	29
2. Svalstvo pánevních stěn	29
3. Fascie malé pánve	31
4. Ženská rodidla	32
a) Zevní rodidla	32
b) Vnitřní rodidla	35
5. Vzájemné vztahy vnitřních rodidel, jejich vazů a sousedních orgánů	41
6. Zbytky embryonální tkáně v ženských rodidlech	45
7. Cévy malé pánve	46
8. Nervová spojení rodidel	49
II. Vývoj pohlavního ústrojí (prof. Dr. J. Trapl)	57
III. Neurohumorální faktory genitálního cyklu (doc. Dr. M. Vojta)	60
1. Reflexní činnost	61
a) Interoceptivní spojení	61
b) Funkce vegetativní soustavy	64
c) Vyšší nervová činnost	65
d) Nervově humorální korelace	68
2. Fermenty a vitaminy	69
3. Hormony	71
a) Pohlavní hormony	71
b) Gonadotropní hormony	82
c) Působení jiných endokrinních žláz na gonady	84
IV. Funkční změny na pohlavním ústrojí ženy (prof. Dr. J. Trapl)	87
1. Funkční změny na ovariu	88
2. Funkční změny na děložní sliznici	92
3. Funkční změny děložní svaloviny	97
4. Funkční změny děložního hrdla	98
5. Funkční změny na vejcovodech	98
6. Funkční změny na pochvě	99
7. Funkční změny prsní žlázy	100
V. Vývoj ženy a neurohumorální korelace (doc. Dr. M. Vojta)	101
1. Období novorozenecké	101
2. Období kojenecké a prvního dětství	102
3. Období dospívání	104
4. Období pohlavní dospělosti	107
5. Období přechodu — klimakterium	110
6. Období menopausy	114
VI. Klinika pohlavního života ženy (prof. Dr. J. Trapl)	115
1. Klinika genitálního cyklu	115
Menstruace	117
Ovulace	119
2. Generační funkce ženy	120
Fyziologie pohlavního života	120
Oplodnění, plodnost	123
Klinika pohlavního soužití	129
Zábrana těhotenství	131

3. Hygiena ženy	136
Hygiena puberty	136
Hygiena dospělé ženy	138
Hygiena ženy za menstruace	140
Hygiena ženy v práci	140
Hygiena klimakteria	141

II. DÍL

Gynekologické vyšetřování a diagnostika (prof. Dr. J. Lukáš)

I. Anamnesa	145
II. Gynekologické vyšetřování	148
1. Vyšetření zevní	148
Inspekce	148
Palpace	148
Vyšetření dutiny břišní	149
Hluboká topografická palpace	150
Perkuse	153
Auskultace	153
Měření	154
2. Vlastní vyšetření rodidel	154
Vyšetření zevních rodidel	154
Vyšetření vnitřních rodidel	155
Bimanuální vyšetření gynekologické	158
Vyšetření rektální	163
Vyšetření rektovaginální	164
Vyšetření děložní sondou	164
III. Speciální metody gynekologického vyšetřování	168
1. Rozšíření děložního hrdla	168
2. Diagnostický výskrab děložní dutiny	170
3. Diagnostická excise	173
4. Diagnostická punkce Douglasova prostoru pochvou	174
5. Cytobakteriologické vyšetření sliznic rodidel	176
6. Kolposkopie	180
7. Hysteroskopie	183
8. Basální teplota	184
9. Cytologie poševní	185
10. Speciální vyšetření cervikálního hleu	192
11. Biologické zkoušky na těhotenství	196
12. Vyšetření krve	198
13. Hysterosalpingografie a pelvigrafie	204
IV. Vyšetřování uropoetického ústrojí	212
Cévkování	212
Urethroskopie	212
Cystoskopie	213
Cystosfinkterometrie	215
Cystourethrografie	215
Cévkování ureterů	217
Pyelografie	218
V. Vyšetřování trávicího ústrojí	219
Rektoskopie	219

III. DÍL

Pathogenesa a klinika ženských nemocí

I. Nárys nového pojetí ženských nemocí (doc. Dr. M. Vojta)	227
II. Anomalie vývoje ženy (doc. Dr. M. Vojta)	234
1. Celkové vývojové vady organismu	234

Asthenický habitus	234
Infantilní habitus	235
Oboupohlavnost	235
2. Vývojové vady rodidel	240
a) Agenesie a hypoplasie rodidel	240
Agenesie a hypoplasie ovaria	240
Agenesie a hypoplasie vejcovodů	241
Aplasie a hypoplasie dělohy	241
Agenesie a hypoplasie pochvy	245
b) Nedostatečné spojení části rodidel	246
c) Jednostranný vývoj rodidel	250
d) Atresie — neprůchodnost	250
e) Zdvojení a vývoj akcesorních útvarů	253
III. Nepravidelnosti funkce rodidel (prof. Dr. J. Trapl-doc. Dr. V. Vašek)	254
1. Poruchy menstruačního cyklu	254
2. Nepravidelnosti krvácení z rodidel	276
3. Pathologický výtok z rodidel	283
4. Bolesti v gynekologii	284
a) Obtíže předmenstruační	286
b) Dysmenorea	287
c) Mezibolest	294
d) Bolesti v kříži	294
e) Coccygodynia	298
f) Orgánové bolesti	298
5. Poruchy plodnosti	300
Příčiny neplodnosti	301
Vliv pohlavního života na plodnost	307
Diagnostika neplodnosti	308
Léčení neplodnosti	311
6. Pathologie klimakteria	316
IV. Trofické poruchy rodidel (doc. Dr. M. Vojta-prof. Dr. J. Trapl)	320
1. Trofické změny zevních rodidel	322
Leukoplakia vulvae	322
Kraurosis vulvae	324
Pruritus vulvae	324
2. Trofické změny pochvy	326
3. Trofické změny dělohy	327
Hypertrofie děložního hrdla	327
Ektropium	329
Ektopia	329
Leukoplakia	333
Hypertrofie děložního těla	334
Atrofie dělohy	335
4. Trofické změny vejcovodů	336
5. Trofické změny ovarií	336
Polykystosis ovarií	336
Fibrosklerotické ovarium	336
Syndrom Stein-Leventhalův	337
Cysty dystensní	338
V. Zánětlivá onemocnění rodidel (prof. Dr. J. Trapl)	340
A. Část obecná	340
1. Infekce nespecifická	341
2. Kapavka (gonorrhoea)	343
3. Tuberkulóza ženských rodidel	348
4. Lues (syfilis, příjice)	356
5. Actinomyces	357
6. Červovití paraziti	358
7. Echinococcus	358
8. Jiné infekční a protozoární choroby	358

B. Část speciální	306
1. Zánětlivá onemocnění vulvy	360
Condylomata acuminata	362
Bartholinitis	363
2. Zánětlivá onemocnění pochvy	365
3. Zánětlivá onemocnění děložního hrdla (cervicitis)	371
4. Zánětlivá onemocnění děložního těla	374
Zánět děložní sliznice (endometritis)	374
Zánět děložní stěny (metritis)	376
5. Záněty přívěsků děložních	378
Záněty vejcovodů	378
Záněty ovaria	380
Tumor adnexorum	381
6. Záněty vaziva malé pánve (parametritis, parakolpitis)	390
7. Zánět pobřišnice malé pánve (pelveoperitonitis)	392
VI. Endometriosis (prof. Dr. J. Trapl)	395
1. Endometriosis vnitřní, děložní (adenomyosis)	395
2. Endometriosis zevní, mimoděložní	396
VII. Novotvary rodidel (prof. Dr. J. Trapl)	402
1. Nádory vulvy	402
2. Nádory pochvy	407
3. Nádory dělohy	408
Myoma, fibromyoma uteri	408
Sarcoma uteri	420
Carcinoma uteri	422
Rakovina děložního hrdla	422
Boj proti rakovině	434
Rakovina děložního těla	443
Chorionepithelioma	446
4. Nádory vaječníku	448
1. Epitheliální tumory ovaria	449
a) benigní	449
cystadenoma pseudomucinosum	449
cystadenoma serosum papiliferum	450
b) maligní	451
cystické karcinomy	452
solidní karcinomy ovaria	452
metastatické karcinomy ovaria	453
2. Pojivové nádory vaječníku	454
fibroma	454
sarcoma	455
3. Nádory smíšené	456
4. Teratomatosní nádory	456
5. Nádory z nedostatečně diferencované tkáně ovaria	457
a) dysgerminoma	458
b) feminisující nádory, folikulomy	458
c) arrhenoblastoma	460
d) epinephroma	460
6. Klinika ovariálních nádorů	461
5. Nádory vejcovodu	470
6. Nádory děložních vazů	470
VIII. Poranění rodidel a jeho následky (Dr. Z. Tůmová-Mířatská)	472
1. Poranění vulvy	472
2. Poranění pochvy	473
3. Poranění dělohy	475
IX. Deviace vnitřních rodidel (prof. Dr. J. Trapl)	478
1. Deviace dělohy	478
Elevace	479
Ante-retro-dextro-sinistropositio	479
Hyperanteflexio-anteversio	479
Retroversio-flexio	480

2. Snížení a výhřez dělohy a pochvy (descensus a prolapsus uteri et vaginae).	485
3. Vchlípení a vychlípení dělohy (inversio uteri)	495
4. Deviace vejcovodů a vaječníků	495
X. Dětská gynekologie (prof. Dr. R. Peter)	497
A. Část propedeutická	497
Gynekologické rozdělení dětského věku	497
Klinická anatomie rodidel v jednotlivých obdobích dětství.	499
Přehled pohlavního rozvoje děvčete	502
Vyšetřování	502
B. Část speciální	510
Pubertas praecox a pubertas tarda	510
Synechia vulvae infantum	511
Atresia hymenalis	512
Metrorrhagia juvenilis.	512
Fluor	513
Appendicitis	518
Tuberculosis	519
Neoplasma	520
Trauma	521
XI. Nemoci prsní žlázy (doc. Dr. J. Moudrý †)	523
1. Anomalie vývoje prsní žlázy	523
2. Trofické poruchy prsu	524
3. Anomalie sekrece a funkce	525
4. Bolesti prsou	526
5. Záněty prsů	526
6. Nádory prsů	529
XII. Onemocnění ženských močových ústrojí (prof. Dr. L. Havlásek)	534
1. Nejčastější obtíže při močení a jejich semiologický význam pro onemocnění rodidel a močových orgánů	534
2. Onemocnění močové trubice	540
vývojové poruchy.	540
změny polohy	540
záněty.	541
nádory	543
3. Onemocnění močového měchýře	544
vývojové poruchy.	544
změny polohy	545
záněty močového měchýře a jeho okolí	546
perforace ze sousedních ústrojí do močového měchýře.	550
nádory	551
4. Onemocnění močovodů	552
5. Onemocnění ledvin	554
vývojové poruchy.	554
změny polohy	555
hydronephrosis	555
nádory	557
6. Cizí tělesa a kameny v močových cestách	558
7. Funkční poruchy močového ústrojí	559
8. Poruchy držení moči	559
9. Močové píštěle	564
10. Tuberkulóza močových ústrojí	567

IV. DÍL

Therapie gynekologických nemocí

I. Obecné zásady (doc. Dr. M. Vojta)	575
II. Ovlivňování poruch vyšší nervové činnosti (doc. Dr. M. Vojta)	578
III. Tělesná výchova a léčebný tělocvik (B. Friedlándrová)	585

A. Tělesná výchova v preventivní péči o ženu	585
cviky uvolňovací	587
cviky přimívané	588
cviky orgánů dýchacích a správné dýchání	590
cviky svalů a kloubů celého těla	591
směrnice pro soustavné cvičení	597
B. Léčebný tělocvik v gynekologii	598
hypoplasie rodidel	598
bolesti v kříži	599
chronické záněty	600
deviace rodidel	600
obesitas	601
obstipace	601
poruchy močení	602
IV. Fysikální léčba (prof. Dr. V. Mikoláš)	606
1. teplem	606
2. chladem	610
3. vodou	610
4. světlem	610
5. elektroterapií	611
6. diatermokoagulace	612
7. masáží	613
8. lázeňské léčení	613
V. Medikamentózní léčení (doc. Dr. J. Moudrý - Dr. Z. Tůmová-Mířatská)	614
1. Antibiotika	614
2. Chemoterapeutika	618
3. Prostředky popudové terapie, vakcinoterapie	620
4. Uterotonika	621
5. Prostředky lokální terapie	622
VI. Hormonální léčení (doc. Dr. M. Vojta)	625
1. Hormonální přípravky	625
2. Transplantace žlázoové tkáně	630
3. Transfúze krve nebo sera s vysokým obsahem hormonů	631
VII. Operativní léčení (prof. Dr. J. Maršálek)	633
1. Předoperační příprava a pooperační ošetřování	633
2. Pooperační ošetření	636
3. Přehled operativních výkonů	637
nepravidelnosti vývoje rodidel	638
choroby zevních rodidel	639
choroby pochvy	640
choroby dělohy	640
retroverse — flexe dělohy	645
sestup a výhřez dělohy a pochvy	646
mimoděložní těhotenství	649
záněty děložních přívěsků	650
nádory děložních přívěsků	651
sterilisace	652
VIII. Léčba zářením (prof. Dr. L. Havlásek)	653
1. Léčba zářením funkčních poruch, zánětlivých onemocnění a nezhoubných nádorů rodidel	655
2. Léčba zhoubných nádorů rodidel zářením	663
3. Péče o ozařované a jejich ošetřování	683